

Τεύχος 13/1

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Ιανουάριος 2013

Περίληψη

Οι τελευταίες προβλέψεις του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών δείχνουν ότι η Κυπριακή οικονομία θα καταγράψει περαιτέρω συρρίκνωση το τελευταίο τρίμηνο του 2012, καθώς και ολόκληρο το 2013. Με βάση αποκλειστικά τις ιστορικές σχέσεις μεταξύ ανάπτυξης της Κυπριακής οικονομίας και ενός μεγάλου αριθμού εγχώριων και διεθνών μακροοικονομικών δεικτών, ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ το τέταρτο τρίμηνο προβλέπεται να είναι $-2,3\%$, με την πρόβλεψη για ολόκληρο το 2012 να διαμορφώνεται στο $-2,1\%$. Επιπλέον, συνδυάζοντας οικονομετρική ανάλυση των ιστορικών δεδομένων με ένα δημοσιονομικό πολλαπλασιαστική (fiscal multiplier) που ενσωματώνει τις αρνητικές επιπτώσεις των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής στην οικονομική δραστηριότητα που αναμένονται από την εφαρμογή του Μνημονίου, προβλέπεται ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ της τάξης του $-2,4\%$ και $-3,9\%$ το 2012 και 2013, αντίστοιχα.

Στην περίπτωση που κάποιος αγνοήσει τις επιπτώσεις των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής (και στο βαθμό που αυτές δεν αντικατοπτρίζονται στους μακροοικονομικούς δείκτες που ήδη χρησιμοποιήθηκαν στην οικονομετρική ανάλυση) η οικονομία το 2013 προβλέπεται ότι θα παρυσιάζε σχετικά μικρή συρρίκνωση, της τάξης του $0,9\%$. Ωστόσο, δεν θα ήταν σοφό να αγνοήσει κανείς ότι μια τέτοια πρόβλεψη περιέχει σημαντικό κίνδυνο υποεκτίμησης της αναμενόμενης συρρίκνωσης της οικονομίας, επειδή το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής, αναπόφευκτα, θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην κατανάλωση και στην επενδυτική δραστηριότητα.

Επιπλέον, προβλέψεις που βασίζονται μόνο σε ιστορικές συσχετίσεις οικονομικών μεταβλητών αγνοούν το κίνδυνο υποεκτίμησης των αρνητικών επιπτώσεων στην οικονομική δραστηριότητα και λόγω:

- περαιτέρω απώλειας της εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων και καταναλωτών από την παρατεταμένη αβεβαιότητα για την ημερομηνία εφαρμογής και το περιεχόμενο του Μνημονίου,
- επιδείνωση των εγχώριων πιστωτικών συνθηκών λόγω των αναγκών ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών, και
- χειροτέρευση του εξωτερικού περιβάλλοντος, ειδικότερα, των οικονομιών εμπορικών εταίρων της Κύπρου, όπως είναι η Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Ο πληθωρισμός για το 2013 με βάση το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή προβλέπεται στο $2,4\%$. Ωστόσο υπάρχει κίνδυνος αυτή η πρόβλεψη να είναι υπερεκτιμημένη (α) λόγω του ότι δεν λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις των δημοσιονομικών μέτρων που αναμένεται να οδηγήσουν σε μειωμένη εγχώρια ζήτηση, και (β) λόγω άμβλυνσης των ανοδικών τάσεων στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου και της υποτονικής εξωτερικής ζήτησης.

Συμπερασματικά, υπάρχει σοβαρός κίνδυνος υποεκτίμησης της μείωσης του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ το 2013 όταν αγνοηθούν οι αρνητικές επιπτώσεις των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής που προβλέπονται στο Μνημόνιο. Ωστόσο, η παρατεταμένη αβεβαιότητα γύρω από αν και πότε θα συμφωνηθεί επισήμως το Μνημόνιο και, ιδιαίτερα, η αβεβαιότητα που αφορά στο χρηματοπιστωτικό τομέα και, κατά συνέπεια, στη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους δυνατόν να οδηγήσουν σε ακόμα μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη μείωση στο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας το 2013.

Πιστεύουμε ότι επείγει να δοθεί μήνυμα ετοιμότητας στις τοπικές και διεθνείς αγορές για λήψη μέτρων και εφαρμογή μεταρρυθμίσεων που θα διορθώσουν τις διαρθρωτικές αδυναμίες και θα μειώσουν την αναποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα. Ασφαλώς, τέτοιο μήνυμα δεν στέλλουν, για παράδειγμα, η άρνηση να μελετηθεί το ενδεχόμενο ιδιωτικοποιήσεων προσποριούμενοι ότι οι 'φόροι' που πληρώνουν οι καταναλωτές των προϊόντων των ημικρατικών επιχειρήσεων είναι 'κέρδη'. Ούτε παρόμοια μηνύματα στέλλει η ολιγωρία (αν όχι απροθυμία) να εισαχθεί ένα ορθολογικό σύστημα φορολογίας ακίνητης περιουσίας, όταν από στοιχειώδη οικονομικά προκύπτει ότι ο φόρος ακίνητης περιουσίας είναι ο λιγότερο ζημιολόγος οικονομικά (και συχνά ο περισσότερο δίκαιος κοινωνικά) τρόπος μεταφοράς χρημάτων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα.

